

PÄÄTÖS
Nro 36/2020
Dnro PSAVI/7532/2019
24.4.2020

ASIA

Siikajoen suualueen väylän ruoppaaminen, Siikajoki

HAKIJA

Siikajoen osakaskunta
Merikyläntie 288
92320 Siikajoki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE	3
Päätökset	3
Kaavoitustilanne ja suojelualueet	3
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ	4
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus	4
Vesistötiedot	4
Merenhoitosuunnitelma	5
Vesi- ja ranta-alueiden käyttö	5
Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus	5
Kiinteistötiedot	6
Hanketta koskeva suostumus	6
Hankkeen vaikutukset	6
Vaikutukset Natura 2000 -alueeseen	6
Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi	7
Hankkeen hyödyt ja menetykset	7
Tarkkailu	7
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN	7
LAUSUNNOT	8
LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA	11
HAKIJAN SELITYS	13
MERKINTÄ	13
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	14
Pääasiasratkaisu	14
Lupamääräykset	14
Rakenteet ja töiden suorittaminen	14
Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi	15
Korvaukset	15
Tarkkailu	15
Töiden aloittaminen ja toteuttaminen	16
Ilmoitukset	16
Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta	16
RATKAISUN PERUSTELUT	16
Pääasiasratkaisun perustelut	16
Lupamääräykset	18
Sovelletut säännökset	18
Lausuntoihin vastaaminen	18
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	18
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	19
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	19
MUUTOKSENHAKU	20

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Siikajoen osakaskunta on 9.9.2019 aluehallintovirastossa vireille pane-
massaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lu-
paa väylien ruoppaukseen Siikajoen suualueella Siikajoen kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 8) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Päätökset

Siikajoen suisto on perustettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi
(YSA200209) Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen 29.11.2005 te-
kemällä päätöksellä (Dnro PPO-2003-L-106-251).

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Hankealueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Kaa-
vassa hankealue on kaavamerkinnöin osoitettu luonnonsuojelulain no-
jalla suojelluksi tai suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi sekä Natura 2000
-verkostoon kuuluvaksi alueeksi. Siikajoen rantaleiskaavassa Alasaari
on merkitty maisemanhoitoalueeksi (EM1). Toinen läjitysalueista sijaitsee
Tunelin pienvenesataman ranta-asemakaava-alueella (LV Pienvenesä-
tama tai kalasatama).

Suunnittelualueella ei sijaitse muinaismuistokohteita eikä arvokkaita kult-
tuuriperintökohteita. Suunnittelualueen pohjoispuolella noin 1 km:n
päässä ruoppauskohteesta sijaitsee Simppusäikän hylky Meri-Tuuli (höy-
rylaiva). Hylky ei sijaitse hankkeen vaikutusalueella.

Natura 2000 -alue Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202) muodostaa
monimuotoisen maankohoamisrannikon luontotyyppien kokonaisuuden.
Alue koostuu Siikajokisuun, Tavon-Merikylänlahden, Hietaniitynlahden,
Säikänlahden ja Hummastinjärvien osa-alueista. Ruoppausalueet sijoit-
tavat Siikajokisuun alueelle, jolle ovat tyypillisiä jokisuiston hiekkasärkät
ja laajat järvikortekasvustot. Siikajokisuun etelärannan töyräillä on me-
renrantalehtoa, joka on tyypiltään tähtimötyyppiä (SteT) ja mesiangervo-
tyyppiä (FiT). Lehtoalueella on paikoin varttuneempaakin puustoa, jota ei
ole hakattu vuosikymmeniin. Lehdossa on Perämeren rannikon laajin leh-
totähtimöesiintymä. Lehto on merenrantalehdon ja deltalehdon välimuo-
toa. Alueella on myös pieninä laikkuina sara- ja ruoholuhtaa (SRhLu) ja
luhtaista ruoho- ja heinäkorpea (LuRhK).

Linnustollisesti Siikajokisuun, Tauvon Ulkonokan, Merikylänlahden, Säkänlahden sekä Hietaniitynlahden alueet muodostavat ainutlaatuisen kokonaisuuden, jonka merkitys on valtakunnallisesti hyvin huomattava sekä pesimäalueena että muutonaikaisena kerääntymisalueena. Natura-alueen osa-alueista Siikajokisuu kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan.

Siikajokisuun yksityinen luonnonsuojelualue (YSA200209) on päällekkäinen Natura 2000 -alueen kanssa, mutta alueiden rajaukset poikkeavat hieman toisistaan.

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Hankealue sijaitsee Perämeren rannikolla Siikajoen suualueella noin 5 km:n päässä Siikajoenkylän taajamasta.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hanke koskee kahden erillisen alueen ruoppauksia, joiden tarkoitus on virtauksen parantaminen vesistössä ja veneilyreittien pysyttäminen avoimena. Ruoppausalueista laajempi sijaitsee Siikajokisuun edustalla veneväylällä ja toinen kohde on vanhassa Haukiväylässä.

Siikajoen suualueen jokiväylä on mataloitunut sinne kasautuneen hiekan vuoksi. Väylän syvyys on keskiveden aikana matalimmillaan 0,5 m. Hakijan arvion mukaan madaltunut jokisuu heikentää veden vaihtuvuutta jokisuistossa. Pääuoman veden vaihtuvuuden ja virtaaman parannuttua löytävät kalat paremmin joen pääväylän ja pääsevät näin paremmin noustamaan kutemaan jokeen. Aiemmin avoinna ollut Haukiväylä on umpeutunut. Väylän avaruksella on tarkoitus saada tulvavesiä virtamaan myös Haukireiän kautta ja näin saada veden vaihtuvuutta Haukiväylän vesistöön.

Vesistötiedot

Ruoppausalueet ovat tulva-aikaa lukuun ottamatta meriveden vaikutusalueella. Siikajoen suurilla virtaamilla tapahtuu vähäistä virtausta lähinnä Haukiväylän kohdalla. Talvella merivesi voi nousta lyhytaikaisesti suurten myrskyjen aikana yli tason N2000 + 1,0 m.

Kevättulvan aikaan Siikajoesta huuhtoutuu hienoainesta, joka tukkii veneväylää ja on tukkinut Haukiväylän. Kesällä meriveden korkeuden vaihtelut riippuvat tuulen suunnasta. Hienoainesta kulkeutuu silloin mereltä väyliin.

Merenhoitosuunnitelma

Valtioneuvosto on hyväksynyt 3.12.2015 tehdyllä päätöksellä merenhoi-
don toimenpideohjelman vuosille 2016–2021. Merenhoitosuunnitelma on
valmisteltu vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain
(1299/2004, muutos 1263/2014) nojalla. Hankkeessa tarkasteltu vesialue
kuuluu Suomen merenhoitoalueeseen, Perämeren alueelle ja sijoittuu
Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen rannikolle.

Toimenpideohjelman meriympäristön nykytilan arviossa on todettu, että
Suomen merialueilla ei ole saavutettu kokonaisuudessaan hyvää tilaa.
Toimenpideohjelman tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila voi-
daan ylläpitää tai saavuttaa viimeistään vuonna 2020. Meriympäristön ti-
laa ja siihen kohdistuvia ihmisperäisiä paineita ja yleisiä ympäristötavoit-
teita arvioidaan suhteessa hyvän tilan laadullisiin kuvaajiin, joita on kaik-
kiaan yksitoista.

Siikajokisuun ruoppaustoimenpiteiden osalta meriympäristön tilaan koh-
distuvista vaikutuksista hakija on todennut luonnon monimuotoisuuteen
kohdistuvan vaikutuksen olevan vähäinen, liittyen lyhytaikaiseen paikalli-
seen veden samentumiseen. Hankkeeseen liittyvistä rakennustoimenpi-
teistä aiheutuu lievää paikallista melua, joka saattaa karkottaa kaloja het-
kellisesti toimenpidealueiden läheisyydestä. Melu on kuitenkin verrattain
lyhytaikaista ja paikallista eikä aiheuta pysyviä muutoksia merialueen ti-
laan. Muiden muuttujien osalta hankkeella ei ole vaikutuksia.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Alueella on veneväylä. Ranta-alueet ovat pääosin luonnonsuojelualueita.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Pääväylällä veneväylää ruopataan noin 200 metrin matkalta syvyyteen
MW -1,6 m ja ruopattavan väylän pohjan leveys on 20 m. Suunnitelman
korkeustiedot on esitetty korkeusjärjestelmässä N2000. Ruoppaus toteu-
tetaan joko avoveden aikana loppukesällä lintujen pesimäkauden jälkeen
tai alkutalvesta jään päältä. Veneväylän ruoppaus voidaan tehdä avove-
den aikaan ponttonikaivinkonetta käyttäen tai kaivinkoneella jään päältä.
Kesäaikana tapahtuvassa ruoppauksessa ponttonikaivinkoneella noste-
taan maat kuljetusproomuun, jonka kulkusyvyys on noin 0,5 m. Maat kul-
jetetaan läjitysalueen ranta-alueen läheisyyteen vesitse. Proomusta maat
lastataan kaivinkoneella traktorilla vedettävään peräkärriin, jolla ne kul-
jetetaan läjitysalueelle. Talviaikaan ruoppaus voitaisiin tehdä pitkäpuomi-
sella kaivinkoneella. Ruoppauskohteen jään ja vahvistetun jäätien muo-
dostuessa riittävän paksuksi tammi–helmikuussa voidaan aloittaa ruop-
paus.

Ruopattava hiekka (2 200 m³) kuljetetaan noin 1,5 km:n päähän läjitys-
paikkaan. Pääväylän ruoppausmassat sijoitetaan hakijan omistamalle
yhteiselle alueelle Tunelin pienvenesataman alueelle. Läjitysalueet pyri-
tään sijoittamaan korkeammalle (MW +2,20 m) kuin meriveden suurin mi-

tattu tulvakorkeus (MW +1,80 m). Läjitysmaat sijoitetaan riittävälle etäisyydelle rantaviivasta, kasat muotoillaan maastoon sopivaksi ja luiskataan kaltevuuteen 1:3–1:4.

Umpeutunutta Haukiväylää ruopataan 190 metrin matkalta syvyyteen MW -0,20 m. Haukireiän ruoppaus voidaan tehdä sekä kesä- että talviaikaan. Ruoppaus tehdään Haukireiän länsirannan puolelta pitkäpuomisella kaivinkoneella. Ruopattu aines (480 m³) läjitetään mahdollisimman lähelle kaivetun uoman reunaan, sen itäpuolelle. Haukireiän viereen Alasaareen noin 1 ha:n alueelle sijoitettu enintään 1 metrin korkuinen maa-aineskasa muotoillaan siten, että läjitysmaat eivät pääse leviämään takaisin mereen.

Ruopattu sedimentti soveltuu tutkittujen raskasmetallinäytteiden perusteella läjitettäväksi suunnitellulle läjitysalueelle. Ruoppausten kesto on 4–6 viikkoa. Ruoppaus on tarkoitus toteuttaa lintujen pesimäkauden ulkopuolella joko vuonna 2020 tai 2021.

Kiinteistötiedot

Ruoppaus- ja läjitysalueet sijaitsevat hakijan omistamalla kiinteistöllä 748-876-1-0, Siikajoen jakokunta, yhteinen vesialue.

Hanketta koskeva suostumus

Ruoppaus- ja läjitysalueelle on Siikajoen osakaskunnan suostumus.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset Natura 2000 -alueeseen

Hankkeen vaikutuksista Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202) Natura 2000 -alueeseen on laadittu Natura-arviointi. Ruopattavan väylän osa sijaitsee osittain Natura-alueen rajalla ja toinen osa Natura-alueella. Arvioinnissa on huomioitu Natura-alueen päivitettyissä tietolomakkeissa mainitut suojeluperusteena olevat luontotyytit, luontodirektiivin liitteen II lajit sekä lintudirektiivin liitteen II lajit ja säännöllisesti esiintyvät muuttolinnut. Vaikutukset liittyvät luontotyyppiin kohdistuvaan olosuhteen muutokseen, väylän ruoppauksista aiheutuviin työnaikaisiin veden samentumisiin sekä ruoppausaikaiseen meluun. Ruopattava maa-aines on hiekkaa, joten samentumisen vaikutus on paikallista ja vähäistä. Vaikutukset ovat lisäksi väliaikaisia.

Väylän ruoppaukset kestävät arviolta 4–6 viikkoa yhden avovesikauden aikana. Ruoppaukset eivät muuta Natura-alueen ekosysteemien rakennetta tai toimintaa tavalla, joka vahingoittaisi alueiden eheyttä ja vaikutus kohdistuu koko Natura-alueesta vain Siikajoensuiston alueelle. Ruoppaus vaikuttaa kahden luontotyytin alueisiin, mutta vaikutus arvioidaan korkeintaan kohtalaiseksi. Pienialaiset ruoppaukset vanhoilla veneväylillä eivät aiheuta merkittävää heikennystä suojelun perusteena oleville luon-

totyypeille, lajeille tai niiden elinympäristölle. Vaikutukset on arvioitu asiantuntija-arviointina ja varovaisuusperiaatetta noudattaen, jolloin vaikutusten ei odoteta muodostuvan arvioitua suuremmiksi.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi

Ruoppausmassat läjitetään siten, että ne eivät pääse leviämään takaisin vesistöön. Läjitysalueet pyritään sijoittamaan korkeammalle (MW +2,20 m) kuin meriveden suurin mitattu tulvakorkeus (MW +1,80 m). Ruoppauksia ei tehdä lintujen pesimiskauden aikana.

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Hakijan arvion mukaan hankkeesta yleisenä hyötynä on väyläsyvyyden kasvu sekä virtausolosuhteiden parantuminen. Hankkeesta aiheutuu lyhytaikaista veden samentumista työn aikana. Hankkeesta ei hakijan arvion mukaan aiheudu korvattavaa edunmenetystä.

Tarkkailu

Hakija on esittänyt tarkkailuksi vesinäytteiden ottamista yhdestä pisteestä molemmista ruoppauskohteista ennen ruoppaustöiden alkamista sekä 2-3 viikkoa ruoppaustöiden lopettamisen jälkeen. Ruoppaustyön aikana maastossa tehdään aistinvaraiset arviot sameuden ja värin osalta. Mikäli havaitaan silmämääräisesti selkeää samentumista, arvioidaan vaikutusalueen laajuus tältä osin silmämääräisesti. Tällöin ruoppaustoimenpiteiden vaikutuksia veden laatuun samentumisen ja kiintoaineen osalta seurataan ruoppausalueiden läheisyydestä otettavilla vesinäytteillä 2 näytettä/samentunut ruoppauskohde. Näytteistä tutkitaan lämpötila, sameus, kiintoainepitoisuus (GFC-suotimella tehtävä kiintoainemääritys) ja väri. Työn aikana pidetään työmaapäiväkirjaa, johon merkitään mm. mahdolliset poikkeustilanteet sekä havainnot veden samentumisesta.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Siikajoen kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 13.1.2020. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta ja Pohjois-Suomen kalatalouspalveluilta, Siikajoen kunnalta, Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja kaavoitusviranomaiselta, Traficomilta ja Museovirastolta. Kuulutuksesta on ilmoitettu Siikajokilaakso -nimisessä sanomalehdessä.

Aluehallintovirasto on pyytänyt luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 § 2 momentin mukaista lausuntoa hanketta koskevasta Natura-arvioinnista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta viimeistään 12.5.2020 mennessä.

Kuulutus ja asiakirjat on julkaistu internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa.

LAUSUNNOT

1) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue

Siikajoen suisto on perustettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi (YSA200209) Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen 29.11.2005 tekemällä päätöksellä (Dnro PPO-2003-L-106-251). Lupahakemuksen kohteena olevat ruoppausalueet sijaitsevat luonnonsuojelualueella. Suojelualueen perustamispäätökseen sisältyvät rauhoitusmääräykset sallivat olemassa olevien veneväylien kunnossapidon, mutta uusien kaivaminen on kiellettyä, koska päätös kieltää muun muassa vesien perkaamisen ja patoamisen sekä kaikenlaisen maaperän vahingoittamisen, muuttamisen ja ainesten ottamisen. Ruoppaushakemuksen mukaisen pääväylän ruoppaaminen on ELY-keskuksen tulkinnan mukaan olemassa olevan veneväylän kunnostusta, joka on sallittua. Sen sijaan Haukireiän avaamisessa olisi kyse uuden vesiuoman rakentamisesta, koska ilmakuvan perusteella Haukireikä ei ole enää nykytilassaan olemassa oleva veneväylä. Tämän mukaisesti Haukireiän ruoppaaminen edellyttää erillisen poikkeuslupan suojelualueen rauhoitusmääräyksistä, jota voi hakea Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Ruoppaussuunnitelmasta ei käy tarkasti selville, miten ja missä alueella liikutaan toimenpiteiden aikana. ELY-keskus muistuttaa, että rauhoitusmääräykset kieltävät myös moottoriajoneuvoilla liikkumisen poisluettuna moottoriveneily ja moottorikelkalla liikkuminen 1.12.-30.4. välisenä aikana. Lisäksi metsänhakkuu ja kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen maisemakuvaan tai eläimistön tai kasviston säilymiseen on kiellettyä. Jos suunnitellut toimenpiteet sisältävät edellä kuvattuja kiellettyjä toimia, myös niihin tulee hakea erillinen lupa. Poikkeuslupa voidaan myöntää, jos poikkeaminen on luonnonsuojelualueen käytön, hoidon tai tutkimuksen kannalta perusteltua.

Täydennetyn hankesuunnitelman ja hakemuksen perusteella ruoppausmassojen läjittäminen on suunniteltu tehtävän suojelualueen ulkopuolelle eikä siitä näin ollen arvioida aiheutuvan suoria haittoja suojelualueelle. Jos massojen käsittelyä tai kuljettamista tai muuta niihin rinnastettavaa toimintaa, joka voi vaikuttaa haitallisesti alueen suojeluperusteisiin, tapahtuu suojelualueen vesi- tai maa-alueella tai vesijätöllä, se voi edellyttää erillisen edellä kuvatun poikkeuslupan.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antaa aluehallintoviraston pyynnöstä erillisen luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon Siikajoen suualueen väylän ruoppaamista koskevasta vesilain mukaiseen hakemukseen sisältyvästä Natura-arvioinnista annetun määräajan

puitteissa myöhemmin. Lausunnossa otetaan tarkemmin kantaa hankkeen toteuttamismahdollisuuksiin Natura-alueen suojeluperusteiden ja -tavoitteiden kannalta.

Hankkeen vaikutukset kohdistuvat rannikkovesimuodostumaan Olkijoki-Siikajoki-Säärenperä. Vesimuodostuma kuuluu tyypiltään Perämeren siempepiin rannikkovesiin ja sen ekologinen tila on tyydyttävä uusimman, vielä alustavan luokittelun mukaan. Luokittelu on tehty asiantuntija-arviona muun muassa vanhojen tulosten ja rannoilta mitattujen ravinnepitoisuuksien perusteella. Ekologisen tilan luokka ei ole muuttunut aiemmasta. Hakijan 6.11.2019 toimittamassa täydennyksessä hankkeen vaikutusta oli arvioitu meriympäristön tilaa osoittaviin kuvaajiin sekä vesienhoidon tavoitteisiin. Arviointi perustuu muihin nykytilan selvityksiin ja asiantuntija-arvioon, eli esimerkiksi mallinnusta ei vaikutusarvioinnin pohjaksi ole tehty. Hankkeen vaikutukset on arvioitu hyvin paikallisiksi ja tilapäisiksi, ja siitä johtuen vaikutukset vesienhoidon ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamiseen vähäisiksi tai olemattomiksi. Arvio on ELY-keskuksenkin näkemyksen mukaan oikean suuntainen. Pintavesien ekologisen tilan osalta arvioinnin olisi voinut tehdä laatutekijöittäin (kasviplankton, vesikasvit ja pohjaeläimet sekä fysikaalis-kemialliset tekijät ja hydrologis-morfologiset tekijät), mutta ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset jäävät tällöinkin vähäisiksi, paikallisiksi ja/tai väliaikaisiksi.

Näkemyksemme mukaan haettu pääväylän ruoppaus ja esitetyt läjitys-alueet eivät näyttäisi sanottavasti loukkaavan yleistä tai yksityistä etua. Työt voivat aiheuttaa paikallisesti vähäistä ohimenevää sameutta. Haukiväylän avaaminen voidaan toteuttaa ELYlle tehtävällä vesirakennusilmoituksella, mikäli em. poikkeuslupa myönnetään.

Ruoppausmassat tulee läjittää siten, että ne eivät pääse valumaan tai huuhtoutumaan vesistöön. Töiden vesistötarkkailu voidaan suorittaa esitetyllä tavalla.

2) Lapin ELY-keskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Hakija on arvioinut, että ruoppaukset aiheuttavat paikallista ja tilapäistä veden samenumista, mikä voi häiritä kalastusta tai muuttaa kalojen käyttäytymistä. Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen katsoo hakijan arvion tältä osin oikeaksi. Kalatalousviranomaisen huomauttaa, että kiintoaineen kertyminen jokisuistoon ja vanhojen uomahaarojen umpeutumisen ja uusien haarojen syntyminen ovat luonnollisia virtavesien prosesseja ja näin ollen suistojen ruoppaaminen tulee tehdä harkiten, mikäli uomamuutoksista ei aiheudu merkittävää haittaa. Kalatalousviranomaisen ei pidä suiston mataluutta merkittävänä ongelmana kalan nousulle Siikajokeen. Sen sijaan hanke on ennemmin perusteltavissa veneliikennöinnin helpottamiseksi. Haukireikä on osittain luonnollisista syistä umpeutunut jokihaara, joka muodostaa fladan kaltaisen elinympäristön, joilla on Perämeren alueella merkitystä kevätkutuisten kalojen kutu- ja poikasalueina. Umpeutuneen uoman avaaminen joen virtaukselle todennäköisesti vaikuttaa merkittävästi Haukireiän veden lämpötilaolosuhteisiin, erityisesti keväällä hauen ja ahvenen kutuaikaan, mikä voi heikentää paikan laatua kalojen kutu- ja poikasalueena. Kalatalousviranomaisen katsoo, että näitä mahdollisia haittavaikutuksia voidaan vähentää, mikäli veden virtaamaa Haukireikään lisätään maltillisesti. Kalatalousviranomaisen

katsoo kuitenkin, että yleisen kalatalousedun näkökulmasta hankkeen kalataloudelliset vaikutukset ovat vähäiset ja hankkeelle voidaan myöntää lupa, mikäli mahdolliset haitat pyritään huomioimaan ruoppauksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

3) Siikajoen kunta

Siikajoen kunnalla ei ole huomautettavaa hankkeen johdosta. On erittäin hyvä, että ruoppauksia tehdään säännöllisesti. Hankkeesta on tehty riittävästi selvityksiä. Vanhojen veneväylien ruoppaamisella ei ennalta arvioiden ole sellaisia vaikutuksia, että Natura-alueen luontoarvot heikkenisivät merkittävästi.

4) Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa hankkeen johdosta. Hankkeesta on tehty riittävästi selvityksiä. Vanhojen veneväylien ruoppaamisella ei ennalta arvioiden ole sellaisia vaikutuksia, että Natura-alueen luontoarvot heikkenisivät merkittävästi.

5) Traficom

Suunnitellun hankealueen läheisyydessä ei sijaitse vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä (vesiväyliä) eikä merenkulun turvalaitteita. Suunniteltu hanke ei aiheuta muutoksia merikartoille.

Traficom huomauttaa, että ruopattavan kulkuväylän mahdollisessa merkinnässä ei tule käyttää virallisia yleisille kulkuväylille tarkoitettuja merenkulun turvalaitteita. Kulkuväylän merkintään voi käyttää esim. sinivalkoisia viittoja, jotka ovat tarkoitettu yksityisten kulkuväylien merkitsemiseen. Yksityisten kulkuväylien merkintään käytettävien viittojen tulee erottua ulkoasultaan (väriykseltään) selkeästi yleisillä kulkuväylillä käytetyistä. Ohjeessa Yksityisten kulkuväylien merkitsemisessä käytettävät turvalaitteet (dnro: LIVI/2585/06.04.01/2015) merkintä on esitetty seikkaperäisesti. Em. ohje on ladattavissa Traficom internetsivuilta (Traficom >Säädökset ja määräykset).

6) Museovirasto

Suunnittelun alueen lähimmät vedenalaiset kohteet ovat Simppusärkän pohjoispuolella sijaitsevat Meri-Tuuli -aluksen hylky (muinaisjäännösrekisterin idnro.1860) ja Oulu II-aluksen hylky (muinaisjäännösrekisterin idnro.1861). Kumpikaan kohteista ei ole muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös eivätkä hylky sijaitse hankkeen vaikutusalueella. Hankkeella ei ole myöskään vaikutuksia maa-alueiden arkeologiseen kulttuuriperintöön. Todettakoon, että Siikajoen kirkon luoteispuolelta, Siikajoen länsirannalta on aikoinaan löytynyt kivikautinen kourutaltta (muinaisjäännösrekisterin idnro.1000014205).

Museovirasto esittää vesilain mukaiseen lupaan seuraavaa ehtoa: Mikäli töiden yhteydessä havaitaan muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, irtaimia muinaisesineitä tai hylky, tulee niistä välittömästi ilmoittaa Museovirastolle. Tämä ilmoittamisvelvollisuus tulee saattaa myös alueella työskentelevien eri tahojen tietoon.

LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen arvio Natura-arvioinnin asianmukaisuudesta

Hanketta on kuvattu pääosin riittävällä tavalla. Läjitysalueiden sijaintia on kuitenkin muutettu Natura-arvioinnin jälkeen, eikä Natura-arviointia ole päivitetty. Ruoppausmassojen määrä (tilavuus) ja pinta-ala olisi ollut tarpeen ilmoittaa kummankin ruoppausalueen osalta erikseen eikä yhteismääränä, vaikkakin nämä tiedot löytyvät lupahakemusasiakirjoista. Ruoppausalojen tai vaikutusalueen laajuuden osuus Natura-alueen pinta-alasta olisi ollut hyvä tuoda esille. Kuvassa 1 olisi ollut asianmukaista esittää todellinen Natura-alueen raja.

Arvioinnissa ei esitetä kartoilla ruoppausmassojen tai ruoppauskoneiston kuljetusreittejä läjitysalueille tai muuta työmaaliikennettä, jolla voisi olla vaikutuksia. Yleisluontoisia suosituksia liikenteen vaikutusten vähentämiseksi annetaan, mutta asiakirjoista ei selviä, miten nämä käytännössä toteutetaan.

Etenkin Haukireiän ruoppausalue olisi ollut tarpeen esittää tarkemmalla kartalla, jotta sijainnista suhteessa Natura-alueeseen olisi saanut paremman käsityksen. Myös lupahakemusasiakirjojen läjityssuunnitelmakartat, joita ELY-keskus on hyödyntänyt lausunnossaan, ovat epätasällisia: Asemapiirrokseen ei ole merkitty tarkkaa läjitysaluetta (mainitaan vain sanallisesti) eikä suojelualuerajauksia. ELY-keskus huomauttaa, että tällä kohtaa YSA-alueen ja Natura-alueen raja poikkeavat siten, että Natura-alue ulottuu kauemmas Alasaaren EM1-alueelle kuin YSA-alue.

Hankkeen vaikutusmekanismit on esitelty ja kuvattu pääosin riittävällä tavalla. Arvioinnissa mainitaan happamat sulfaattimaat, mutta niiden esiintymistä tai muita sedimenttien mahdollisesti sisältämiä haitta-aineita ei ole Natura-arviointia varten selvitetty.

Arvioinnissa on lueteltu kaikki suojeluperusteena olevat lajit ja luontotyypit ja niitä on tarkasteltu asiantuntija-arviona. Maastotöiden puute aiheuttaa epävarmuutta lähinnä kasvillisuuden osalta. Ottaen huomioon potentiaaliset kasvilajit sekä ruoppaushankkeen sijainti ja pienialaisuus suhteessa Natura-alueeseen ja sen vastaaviin luontotyypeihin, tämä ei kuitenkaan aiheuta suurta epävarmuutta arvioinnin lopputulokseen.

Natura-arvioinnin linnustoarviointiin on jäänyt virhe, joka hieman vaikeuttaa arvioinnin ymmärtämistä tältä osin (sivu 17).

Upossarpion mahdollisen esiintymisalueen laajuutta hankkeen vaikutusalueella on verrattu esiintymien laajuuteen Perämeren rannikkoalueella. Ympäristöhallinnon rekistereissä upossarpiosta on tältä Natura-alueelta vain muutama havainto eikä aluetta ole näiltä osin systemaattisesti inventoitu. Olisi ollut kuitenkin hyvä suhteuttaa lajin esiintymistä nimenomaan arvioitavan Natura-alueen potentiaalsiin esiintymisalueisiin.

Arvioinnissa on lueteltu kannatettavia lieventämistoimia, mutta ei ole mainittu, aiotaanko niitä ottaa käyttöön.

Arvioinnista ei täysin selviä, onko selvitetty muita alueella mahdollisesti olevia hankkeita, jotka voisivat aiheuttaa yhteisvaikutuksia. Veneliikenne

on mainittu linnustolle häiriövaikutuksia aiheuttavana tekijänä. ELY-keskuksella ei ole tiedossa hankkeita, jotka voisivat aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia lausuttavana olevien ruoppausten kanssa.

ELY-keskuksen arvio vaikutuksista ja niiden merkittävydestä

Ruoppauskohteiden alueella vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan suojeluperusteina oleville luontotyypeille jokisuistot ja vedenalaiset hiekkasärkät. Kummallekin vaikutukset olisivat arvioinnin mukaan korkeintaan kohtalaisia. ELY-keskus yhtyy esitettyyn näkemykseen, sillä ruoppauksen ja todennäköisesti myös työmaaliikenteen ja läjityksen vaikutukset kohdistuvat suhteellisen pieneen osaan näitä luontotyypppejä.

Ruoppausalueilla ei ole tehty inventointeja, mutta asiantuntija-arvioon perustuen alueilla voi esiintyä uossarpiota, *Alisma wahlenbergii*. Mikäli alueilla lajia esiintyisi, vaikutukset uossarpiolle on arvioitu korkeintaan kohtalaisiksi, koska uossarpion arvellaan voivan myös hyötyvän ruoppauksesta etenkin Haukireiällä. ELY-keskus toteaa, että jokisuiston eteläreunalla olleet kaksi vanhaa uossarpioesiintymää ovat seurantatietojen mukaan hävinneet, koska elinympäristö on muuttunut jokisuiston ja kasvillisuuden muutoksen seurauksena lajille sopimattomaksi. Lisäksi laji elää murtovedessä, usein suojaisilla rannoilla pehmeähköllä pohjalla. Jokisuiston vesi on käytännössä makeaa vettä, jota laji ei suosi. Haukireiän ympäristö on muuttunut maatumisen ja kasvillisuuden umpeenkasvun myötä uossarpiolle todennäköisesti sopimattomaksi. Kummaltakaan suunnitellulta ruoppausalueelta ei ole aiempia havaintoja uossarpiosta eikä nelilehtivesikuusesta. Edellä kuvatun perusteella ELY-keskus katsoo, ettei suunnitelluilla ruoppauksilla ja läjityksillä heikennetä tai hävitetä uossarpion eikä nelilehtivesikuusen kasvupaikkoja eikä kasviyksilöitä.

Suhteessa laajaan Natura-aluekokonaisuuteen hankkeen vaikutukset suojeluperusteena olevalle linnustolle on arvioitu merkitykseltään korkeintaan vähäisiksi, ohimeneviksi ja laajuudeltaan paikallisiksi. ELY-keskus pitää arviota oikeansuuntaisena.

Mikäli alueella 1 ruopataan talviaikana ja kulku tapahtuu jäätä pitkin, ruoppausalueelle kohdistuvan liikenteen vaikutukset lajeille ja luontotyypeille jäänevät vähäisiksi. Kesäaikana vaikutukset joillekin lajeille tai luontotyypeille voivat olla paikallisesti suuriakin, mutta vaikutuksia Natura-alueen eheyteen ei voida pitää todennäköisesti merkittävästi heikentävinä.

Hankkeen ei arvioida muuttavan Natura-alueen ekosysteemien rakennetta tai toimintaa tavalla, joka vahingoittaisi alueen eheyttä. ELY-keskus yhtyy tähän johtopäätökseen.

ELY-keskus toteaa, että Siikajoen osakaskunnan suunnittelema ruoppaus hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Siikajoen lintuvedet ja suot Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon. Hankkeen vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypppeihin, lajeihin tai Natura-alueen eheyteen tulisivat todennäköisesti olemaan, mahdolliset yhteisvaikutukset huomioon ottaen, korkeintaan kohtalaisesti heikentäviä.

ELY-keskus pitää esitettyjä lieventämistoimia hyvinä. Ruoppausten toteuttaminen talviaikaan aiheuttaisi vähiten haittaa ympäristölle. Natura-alueella tapahtuva kulku ruoppausalueille tulee suunnitella mahdollisimman haitattomasti myös kesäaikana.

Siikajoen luonnonsuojelualuetta (YSA200209) koskien ELY-keskus on lausunut vesilain mukaista lupahakemusta koskevassa lausunnossaan (POPELY/2796/2019).

HAKIJAN SELITYS

1) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Hakija on ilmoittanut hakevansa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta poikkeuslupaa suojelualan rauhoitusmääräyksistä. Mikäli poikkeamislupa myönnetään, tehdään ilmoitus vesirakennustyöstä (ruoppaus alle 500 m³) ja työ suoritetaan aikana, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa.

2) Lapin ELY-keskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Koska ruoppaus toteutetaan pienimuotoisena toimenpiteenä, väylä on matala ja 8 m leveä, on virtauksen lisääntyminen maltillinen. Ruoppauksesta ei aiheudu haittaavia vaikutuksia hauen tai ahvenen kevät kudulle.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto Natura-arvioinnista

Kuljetusreitit läjitysalueille esitetään ELYlle ennen töiden aloittamista, kuten myös läjitysalueen tarkempi sijainti kiinteistöllä 748-876-1-0.

Selityksen liitteenä korjattu versio hakemuksen liitteenä olevasta Natura-arvioinnista, johon on korjattu sivulla 17 teksti ”virhe viitteen lähde ei löytynyt”. Tekstissä on nyt viittaus taulukkoon 6. Liitteenä on toimitettu myös Haukireiän karttaote, jossa ote vanhasta peruskartasta 1988, nykytilanteen peruskarttaote, ilmakuva sekä dronekuva.

MERKINTÄ

Asiaa ratkaistaessa on ollut esillä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 15.4.2020 antama päätös (POPELY/468/2020) koskien poikkeamista Siikajokisuun yksityisen luonnonsuojelualan (YSA200209) rauhoitusmääräyksistä Haukiväylän ruoppauksen osalta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Pääasiasratkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Siikajoen osakaskunnalle luvan Siikajoen suun veneväylän ja Haukireiän väylän ruoppaamiseen sekä ruoppausmassojen läjittämiseen Siikajoen kunnassa hakemukseen liitettyjen suunnitelmakarttojen osoittamissa paikoissa ja muutoin hakemuksesta ilmenevällä tavalla. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Ennakoimattoman edunmenetyksen varalta annetaan jäljempänä ilmenevä ohjaus. Luvan saajan on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet ja töiden suorittaminen

1. Siikajoen suualueen veneväylän ruoppaus on toteutettava 15.4.2019 päivättyjen piirustusten ”Siikajoen suualueen ruoppaukset, Suunnitelmakartta, nro 100 MK 1:2000” ja ”Siikajoen suualueen ruoppaukset, Pituusleikkaus, nro 101 MK 1:1000/1:100” mukaisesti ja muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Haukireiän väylän ruoppaus on toteutettava 19.4.2019 päivätyn piirustuksen ”Siikajoen suualueen ruoppaukset, Suunnitelmakartta Haukireiän avaus, nro 102 MK 1:1000” mukaisesti. Väylän eteläosaa saa ruopata 190 m matkalta siten, että olemassa olevaa uomaa ei levennetä.

Haukireiän väylän alueella olevaan Siikajokisuun yksityiseen luonnonsuojelualueeseen (YSA200209) vaikuttavia töitä ei saa aloittaa ennen kuin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätös 15.4.2020 POPELY/468/2020 on saanut lainvoiman. Työt on suoritettava sillä tavoin, ettei luonnonsuojelualueita koskevia rauhoitusmääräyksiä rikota.

Kaikki korkeudet on sidottava N2000–korkeusjärjestelmään.

2. Ruopatut massat saadaan läjittää hakemussuunnitelman mukaisesti ja 22.11.2019 aluehallintovirastoon toimitetun liitteen ”Asianosaiset ja läjitysalueet” osoittamiin paikkoihin hakijan omistamalle maalle riittävän etäälle rannasta ja luonnonsuojelualueen rajasta siten, että massoista ei pääse huuhtoutumaan samentumista aiheuttavia maa-aineksia vesistöön. Massojen siirrot tulee toteuttaa siten, ettei työstä aiheudu ympäristön likaantumista.

Ruoppausmassat on muotoiltava ympäröivään maastoon sopeutuviksi. Läjitysalueiden taseus ja maisemointi on suoritettava viimeistään ruoppaustöitä seuraavan vuoden loppuun mennessä ja sellaisena ajankohdana, ettei työstä aiheudu haittaa pesiville linnuille.

3. Ruoppaus on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei

saa tehdä lintujen pesimäkauden aikana. Muutoinkin samennusta aiheuttavat työt on tehtävä viivytyksettä ja mahdollisimman yhtäjaksoisesti.

Ruoppausalueet on merkittävä töiden ajaksi.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

4. Toimenpiteet on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu sellaista vahingollista seurausta, joka kohtuullisin kustannuksin on vältettävissä. Luvan saajan on huolehdittava siitä, ettei töiden aikana vesistön ja rannan käyttöä vaikeuteta enempää kuin tarkoitetun tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä.

Luvan saajan on poistettava alueelta hankkeesta syntyneet jätteet sekä huolehdittava muiden ruoppaustöiden jälkien poistamisesta.

5. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä ja työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus huonontunut, nämä kohdat on merkittävä asianmukaisesti. Työaluetta koskevat merkit on poistettava, kun työ on suoritettu loppuun ja jään kantavuutta koskevat varoitusmerkinnät ovat käyneet tarpeettomiksi.

6. Kulkuväylät on tarvittaessa merkittävä yksityisten kulkuväylien merkitsemiseen tarkoitetuilla merkeillä.

Korvaukset

7. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava edunmenetyksen kärsineelle.

Tarkkailu

8. Ruoppaustöiden aiheuttamaa samentumista tulee tarkkailla silmämääräisesti työn aikana.

Ruoppaustöiden aikana on pidettävä työmaapäiväkirjaa, johon on kirjattava päivittäin suoritettavat työvaiheet, käytettyjen koneiden tyyppi ja määrä, työskentelyaika, ruopattujen massojen määrä ja mahdollisuuksien mukaan laatu, samentuneen vesialueen laajuus sekä vesialueen samentumiseen ja sen leviämiseen vaikuttavat tekijät (tuulen suunta ja meriveden korkeus). Päiväkirjaan merkitään myös poikkeukselliset tilanteet ja niihin johtaneet syyt, sekä vahingot ja ilmoitukset niiden takia.

Työmaapäiväkirja on säilytettävä viiden vuoden ajan ja se on pyydetessä esitettävä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä niille, joiden oikeus tai etu on päiväkirjaan merkityistä tiedoista riippuvainen.

9. Ruoppaustöistä aiheutuvia vaikutuksia tulee seurata erikseen laadittavan tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelma tulee toimittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

10. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

11. Mikäli töiden yhteydessä havaitaan muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, irtaimia muinaisesineitä tai hylky, tulee niistä välittömästi ilmoittaa Museovirastolle. Tästä ilmoittamisvelvollisuudesta tulee tiedottaa kaikille alueella työskenteleville tahoille.

12. Töiden aloittamisesta on 30 päivää etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

13. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta

Jos tässä päätöksessä tarkoitettu toimenpiteestä aiheutuu edunmenetyks, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa siten kuin vesilain 13 luvun 8 §:ssä on säädetty.

RATKAISUN PERUSTELUT

Pääasiasratkaisun perustelut

Hakemuksessa tarkoitetun veneväylän ruoppaaminen on tarpeen Siikajoen suualueen veneily- ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseksi. Luvan saaja omistaa hanketta varten tarvittavat maa- ja vesialueet. Kaava ei aseta estettä hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeen vaikutukset kohdistuvat rannikkovesimuodostumaan Olkijoki-Siikajoki-Säärenperä. Vesimuodostuma kuuluu tyypiltään Perämeren sisempiin rannikkovesiin ja sen ekologinen tila on tyydyttävä. Luokittelu on tehty asiantuntija-arviona muun muassa vanhojen tulosten ja rannoilta mitattujen ravinnepitoisuuksien perusteella. Hankkeen vaikutukset on arvioitu hyvin paikallisiksi ja väliaikaisiksi. Hanke ei siten vaikuta haitallisesti merenhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen, eikä ole vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden vastainen.

Natura 2000 -alue Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202) muodostavat monimuotoisen maankohoamisrannikon luontotyyppien kokonaisuuden.

Hankealue sijoittuu Siikajokisuun osa-alueelle. Ruoppauskohteiden alueella vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan suojeluperusteina oleville luontotyypeille jokisuistot ja vedenalaiset hiekkasärkät. Hankkeen vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin, lajeihin tai Natura-alueen eheyteen tulevat todennäköisesti ennalta arvioiden olemaan, mahdolliset yhteisvaikutukset huomioon ottaen, korkeintaan kohtalaisesti heikentäviä. Ruoppaushanke ei siten todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Siikajoen lintuvedet ja suot Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon.

Siikajoen suisto on perustettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi (YSA200209) Lupahakemuksen kohteena ovat ruoppausalueet sijaitsevat luonnonsuojelualueella. Suojelualueen perustamispäätökseen sisältyvät rauhoitusmääräykset sallivat olemassa olevien veneväylien kunnossapidon, mutta uusien kaivaminen on rauhoitusmääräysten mukaan kiellettyä. Hakemuksen mukaisen pääväylän ruoppaaminen on olemassa olevan veneväylän kunnostusta, joka on sallittua. Hanke ei ole siten pääväylän ruoppauksen osalta luonnonsuojelulain vastainen.

Haukireikä on jokisuistoon luontaisesti kertyvän kiintoaineen vuoksi umpeutunut jokihaara, joka muodostaa Perämeren maankohoamisrannikolle tyypillisen fladan kaltaisen elinympäristön. Alueella on merkitystä kevätikutuisten kalojen kutu- ja poikasalueina, jonka olosuhteita veden virtausta lisäävä uoman ruoppaus muuttaisi. Metsänhakkuu ja kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen maisemakuvaan tai eläimistön tai kasviston säilymiseen on luonnonsuojelualueella kiellettyä. Haukiväylän ruoppaaminen edellyttää erillisen poikkeamisluvan suojelualueen rauhoitusmääräyksistä, jota on haettu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Poikkeamispäätöksessä on todettu, että toimenpiteet ovat suojelualueen perustamistarkoituksen sekä suojeltujen luontotyyppien rakenteen ja toiminnan kannalta myönteisiä.

Hankkeen hyötyjen ja haittojen rahamääräinen arviointi ei ole tässä tapauksessa mahdollinen, joten vertailussa korostuu niiden arviointi yleiseltä kannalta katsoen. Hankkeen suurimpana hyötynä on vesiliikenteen turvaaminen alueella.

Ruoppaustyöt aiheuttavat lyhytaikaista veden samentumista, mikä heikentää tilapäisesti ja paikallisesti vedenlaatua. Samentuminen on hyvin vähäistä johtuen ruopattavan maa-aineksen laadusta, joka on hiekkaa. Lisäksi kiintoaine- ja ravinnepitoisuudet sekä haitallisten aineiden pitoisuudet nousevat tilapäisesti merivedessä. Kun työt suoritetaan lupamääräysten mukaisesti, niistä ei aiheudu vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteisiin tai vesiluontoon ja sen toimintaan. Ennalta arvioiden samentumishaitat ovat niin vähäisiä, että niistä ei aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Ottaen huomioon ruoppauskohteen sijainti, töistä aiheutuvat vähäiset ja paikalliset vesistövaikutukset sekä asetetut lupamääräykset hankkeesta ei aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä muutakaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua pilaantumista. Tämän vuoksi ympäristönsuojelulain säännösten soveltaminen ei ole tarpeen. Lupa ei ole jätelain tai luonnonsuojelulain vastainen.

Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto toteaa, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Lupamääräykset

Lupamääräyksillä 1-6 varmistetaan ruoppaus- ja läjitystöiden asianmukainen toteuttaminen. Töiden toteuttamisesta aiheutuvia haittoja voidaan vähentää töiden ajoittamisella ja asianmukaisten työmenetelmien valinnalla. Ottaen huomioon ruoppaus- ja läjityskohteen sijainti, töiden kesto ja toteutustapa, ei hankkeesta ennalta arvioiden aiheudu sellaista veden samentumisesta johtuvaa haittaa ranta-alueille tai kasvillisuudelle, että määräyksessä tulisi yksilöidä haittojen lieventämiskeinoja.

Hankkeen vaikutusten lieventämiseksi on suunniteltu toimenpiteitä. Ruoppausten toteuttaminen talviaikaan aiheuttaisi vähiten haittaa ympäristölle. Mikäli ruoppaus toteutetaan kesäaikana, tulee luonnonsuojelualueella tapahtuva kulku ruoppausalueille suunnitella mahdollisimman haitattomaksi.

Luvan saaja on velvollinen korvaamaan vesilakiin perustuvasta luvan mukaisesta vesitaloushankkeesta aiheutuvan edunmenetyksen. Lupamääräys 7 on tarpeen välittömien edunmenetysten arvioimiseksi ja korvaamiseksi. Ennakoimattoman edunmenetyksen varalta on annettu ohjaus.

Lupamääräykset 8-9 ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja hankkeen ympäristövaikutusten seuraamiseksi.

Lupamääräysten 11-13 mukaiset ilmoitukset ovat tarpeen hankkeen valvonnan vuoksi.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 § ja 18 §

Luonnonsuojelulain 65 §

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa 1) Pohjois-Pohjamaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen, 2) Lapin ELY-keskuksen Pohjois-Suomen kalatalouspalveluiden, 3) Siikajoen kunnan, 4) Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen, 5) Traficom ja 6) Museoviraston vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 3 590 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 2 000–4 000 m³ktr suuruista ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 590 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Siikajoen kunta

Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Traficom

Museovirasto

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja Siikajokilaakso -lehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla www.avi.fi/lupatie-topalvelu.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Siikajoen kunnan verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Siikajokilaakso -nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Anna-Maria Juntunen

Helena Moilanen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Anna-Maria Juntunen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Helena Moilanen.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 688 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuvan seitsemäntenä (7) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy 3.6.2020 , jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Vaasan hallinto-oikeudessa.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen. Valitusoikeus on myös saamelaiskäräjillä ja kolttien kyläkokouksella ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa säädetyn mukaisesti.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, faxina ja sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiarhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tämä asiakirja PSAVI/7532/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/7532/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Moilanen Helena 22.04.2020 08:39

Puheenjohtaja Juntunen Anna-Maria 22.04.2020 09:34